TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

2. SINAV

12. SINIF 1. DÖNEM 2. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağının önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır.

12. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Konu Soru Dağılım Tablosu

Ünite	Konular	Kazanımlar	2. Sınav – Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	
			1. Senaryo	2. Senaryo
GİRİŞ	**OKUMA** **1. Edebiyat ile düşünce akımları/ felsefe arasındaki ilişki** **2. Edebiyat ile psikoloji ve psikiyatri arasındaki ilişki** **3. Dilin tarihî süreç içerisindeki değişimini etkileyen sebepler** **4. İlk örneklerden günümüze Türkçenin önemli sözlükleri** - Edebî eserlerin bir düşünce akımını/ felsefi anlayışı yansıtabileceği, aynı şekilde felsefenin de edebiyattan yararlanabileceği üzerinde durulur. - Siyasi ve toplumsal değişim, teknoloji, çeviri, yazarların dil tercihleri gibi hususların yazı ve konuşma dilini etkilediği belirtilir. **Dil Bilgisi Konuları:** - Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır. - Kelimede anlam ile ilgili çalışmalar yapılır.	**OKUMA (METNİ ANLAMA VE ÇÖZÜMLEME) KAZANIMLARI** "Giriş" üniteleri ünite tablosunda belirtilen kendi konuları çerçevesinde ele alınacaktır. (bkz. Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı 2018, sayfa 13, 2. madde)		
	YAZMA - Öğrencilerden toplumsal değişim, teknoloji ve sosyal medyanın dili nasıl etkilediği hakkında bir yazı yazmaları istenir. **SÖZLÜ İLETİŞİM** - Öğrencilerden hayatımıza yeni girmiş teknolojik terimler üzerine bir sunum yapmaları istenir. Bu sunumda terimlerin yazılış ve telaffuzları ile ilgili hususlara da değinilir.	**YAZMA KAZANIMLARI / SÖZLÜ İLETİŞİM KAZANIMLARI** "Giriş" üniteleri ünite tablosunda belirtilen kendi konuları çerçevesinde ele alınacaktır. (bkz. Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı 2018, sayfa 13, 2 .madde)		

2. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

HİKÂYE	**OKUMA** **1. 1960 sonrası dönemden dört hikâye örneği** **2. Küçürek (minimal) hikâye örnekleri** **Dil Bilgisi Konuları:** - Metinler üzerinden imla ve noktalama çalışmaları yapılır. - Metinler üzerinde kelimede anlam ile ilgili çalışmalar yapılır.	**OKUMA (METNİ ANLAMA VE ÇÖZÜMLEME) KAZANIMLARI**		
		A.2.1. Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.		
		A.2.2. Metnin türünün ortaya çıkışı ve tarihsel dönem ile ilişkisini belirler.		
		A.2.3. Metnin tema ve konusunu belirler.		
		A.2.4. Metindeki çatışmaları belirler.		
		A.2.5. Metnin olay örgüsünü belirler.		
		A.2.6. Metindeki şahıs kadrosunun özelliklerini belirler.		
		A.2.7. Metindeki zaman ve mekânın özelliklerini belirler.		
		A.2.8. Metinde anlatıcı ve bakış açısının işlevini belirler.		
		A.2.9. Metindeki anlatım biçimleri ve tekniklerinin işlevlerini belirler.		
		A.2.10. Metnin üslup özelliklerini belirler.		
		A.2.11. Metinde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik ögeleri belirler.		1
		A.2.12. Metinde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/anlayışlarının yansımalarını değerlendirir.		
		A.2.13. Metni yorumlar.	1	
		A.2.14. Yazar ile metin arasındaki ilişkiyi değerlendirir.		
		A.2.15. Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.		1
		A.2.16. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar. (Kazanım açıklamaları için bkz. EK 2)	1	1
	YAZMA - Öğrencilerden inceledikleri hikâyelerde bulunan tekniklerden en az ikisini kullanarak bir hikâye yazmaları istenir. - Öğrencilerden küçürek hikâye yazmaları istenir. - Öğrencilerin yazdığı metinler çeşitli araç ve yöntemlerle (sınıf panosu, okul panosu, dergi, gazete, sosyal medya vb.) sergilenir. **SÖZLÜ İLETİŞİM** - Öğrencilerden inceledikleri ya da kendi seçtikleri bir hikâyeyi dramatize etmeleri istenir. - Öğrencilerden bir hikâyecinin hayatını ve eserlerini tanıtan bir sunum hazırlamaları istenir.	**YAZMA KAZANIMLARI** B.1-B.12 kazanım ve açıklamaları için bkz. EK 5 **SÖZLÜ İLETİŞİM KAZANIMLARI** C.1.2-C.1.17 kazanım ve açıklamaları için bkz. EK 6 C.2.1-C.2.8 kazanım ve açıklamaları için bkz. EK 6	1	1

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

2. SINAV

ŞİİR	**OKUMA** **1. Cumhuriyet Dönemi saf şiir anlayışından üç şiir örneği** - Saf şiir örnekleri Necip Fazıl Kısakürek, Ziya Osman Saba, Ahmet Hamdi Tanpınar, Ahmet Muhip Dıranas, Cahit Sıtkı Tarancı, Asaf Halet Çelebi, Behçet Necatigil, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Sedat Umran gibi şairlerden seçilir. **2. Cumhuriyet Dönemi'nden (1923-1960) toplumcu eğilimleri yansıtan iki şiir örneği** - Cumhuriyet sonrası (1923-1960) toplumcu şiir örneği Nazım Hikmet, Attilâ İlhan gibi şairlerden seçilir. **3. Millî Edebiyat anlayışını yansıtan iki şiir örneği** **-** Millî Edebiyat anlayışını yansıtan şiirler Arif Nihat Asya, Orhan Şaik Gökyay, Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, Bekir Sıtkı Erdoğan gibi şairlerden seçilir. **4. Garip akımından iki şiir örneği** - Garip akımı temsilcilerine yer verilir. **5. İkinci Yeni'den iki şiir örneği** - İkinci Yeni temsilcilerine yer verilir. **6. Dinî değerleri, geleneğe duyarlığı ve metafizik anlayışı öne çıkaran modern şairlerden iki şiir örneği** - Dinî değerleri, geleneğe duyarlığı ve metafizik anlayışı öne çıkaran şiirler Sezai Karakoç, Cahit Zarifoğlu, Erdem Bayazıt gibi şairlerden seçilir.	**OKUMA (METNİ ANLAMA VE ÇÖZÜMLEME) KAZANIMLARI**		
		A.1.1. Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.		
		A.1.2. Şiirin temasını belirler.		1
		A.1.3. Şiirde ahengi sağlayan özellikleri/unsurları belirler.		1
		A.1.4. Şiirin nazım biçimini ve nazım türünü tespit eder.		
		A.1.5 Şiirdeki mazmun, imge ve edebî sanatları belirleyerek bunların anlama katkısını değerlendirir.		1
		A.1.6. Şiirde söyleyici ile hitap edilen kişi/varlık arasındaki ilişkiyi belirler.		
		A.1.7. Şiirde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik ögeleri belirler.		
		A.1.8. Şiirde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/anlayışlarının yansımalarını değerlendirir.	1	
		A.1.9. Şiiri yorumlar.		
		A.1.10. Şair ile şiir arasındaki ilişkiyi değerlendirir.		
		A.1.11. Türün/biçimin ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.		
		A.1.13. Metinler arası karşılaştırmalar yapar. (Kazanım açıklamaları için bkz. EK 1)	1	

* Sözlü iletişim becerisine yönelik uygulama sınavları MEB Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği uyarınca ders öğretmenlerince yapılacaktır.
• Okul genelinde yapılacak sınavlarda açık uçlu sorular sorulacağı göz önünde bulundurularak örnek senaryolar tabloda gösterilmiştir. Okul genelinde yapılacak ortak sınavlarda, okuma ve yazma becerisine yönelik sorular hazırlanıp uygulanacaktır.

2. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

EK 1

A) OKUMA (METNİ ANLAMA VE ÇÖZÜMLEME)

1. ŞİİR

A.1.1. Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

Öğrencilerin bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını metindeki bağlamından hareketle tahmin etmesi ve tahminini kaynaklardan yararlanarak kontrol etmesi sağlanır.

A.1.2. Şiirin temasını belirler.

Tematik bütünlüğü olmayan şiirlerde (genellikle gazel, koşma vb.) birden çok temanın bir arada bulunabileceği göz önünde tutulmalıdır. Bu durum aynı zamanda türün/dönemin/anlayışın bir özelliğini gösterebilir.

A.1.3. Şiirde ahengi sağlayan özellikleri/unsurları belirler.

a. Şiirde ahenk unsurları (ölçü, kafiye, redif, nakarat; ses, kelime ve kelime grubu tekrarı, ses akışı vb.) üzerinde durulur.

b. Hece ölçüsünde hece sayısı eşitliğinin, aruz ölçüsünde hecelerin açık-kapalı (uzun-kısa) oluşunun esas alındığı üzerinde durulur. Ancak aruz kalıplarına ve şiirde aruz ölçüsünü buldurmaya yönelik çalışmalara yer verilmez.

c. Şiirin ahenk ve şekil özelliklerinin -varsa- içerikle ilişkisi üzerinde durulur. Bazı şiirlerde ölçü ve kafiye seçimi, kelimelerin düzenlenişi, dizelerin uzunluğu-kısalığı vb. aracılığıyla içeriğin görsel olarak şiirin şekline yansıtıldığı ve/veya ahenk özelliklerinin içerikle bağlantılı olduğu belirtilir.

A.1.4. Şiirin nazım biçimini ve nazım türünü tespit eder.

a. Şiirin nazım biçimi belirlenirken nazım birimi, kafiye düzeni, ölçü gibi şekil özelliklerinin; nazım türü belirlenirken içeriğin (konu, tema vb.) esas alındığı vurgulanır.

b. Divan, halk ve dünya şiirinden gelen biçim ve türler ile şaire özgü yenilikler, buluşlar ve -varsa- bunların geleneksel biçim ve türlerle ilişkisi ele alınır.

c. Metne/döneme göre konu bakımından lirik, epik, pastoral, satirik, didaktik şiir türlerine değinilir.

A.1.5. Şiirdeki mazmun, imge ve edebî sanatları belirleyerek bunların anlama katkısını değerlendirir.

a. 9. sınıfta şiirde öne çıkan, dikkat çeken ve/veya yaygın olarak bilinen edebî sanatlar (teşbih, istiare, mecazımürsel, teşhis ve intak, tenasüp, tezat, telmih, hüsnütalil, tecahüliarif, kinaye, tevriye, tariz, irsalimesel, mübalağa) ele alınır.

b. Şiirdeki bütün edebî sanatların tespiti yoluna gidilmez.

c. 10, 11 ve 12. sınıflarda şiirde öne çıkan edebî sanatları buldurmaya yönelik çalışma yapılması sağlanır.

A.1.6. Şiirde söyleyici ile hitap edilen kişi/varlık arasındaki ilişkiyi belirler.

a. Şiirde konuşanın şair değil şiirde konuşan kurgusal kişilik/varlık olduğu, söyleyicinin şiirin içeriğine ve aksettirdiği ruh durumuna göre karakter ve “ses” kazandığı, bu durumun şiiri okuma tonuna/tarzına, şiirin anlamına etkide bulunduğu ve okuma faaliyetinde okuyucunun bu söyleyiciyle özdeşleştiği vurgulanır.

b. Söyleyicinin genel okuyucuya, bir kişi, grup veya varlığa seslenme durumuna göre muhatabı belirlenir.

A.1.7. Şiirde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik ögeleri belirler.

a. Şiirde şiirin yazıldığı dönemin gerçekliğini yansıtan unsurlara ve/veya şiirin dönemin gerçekliğiyle ilişkisine değinilir.

b. Bazı metinlerde ise içeriğin/göstergelerin genel anlamda doğal, toplumsal veya bireysel gerçeklikle ilişkisi üzerinde durulur.

c. Bu hususlar değerler eğitimi çerçevesinde ele alınır.

A.1.8. Şiirde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/anlayışlarının yansımalarını değerlendirir.

a. Bu kazanım 10, 11 ve 12. sınıf düzeylerinde ele alınacaktır.

b. Şiirin, bağlı olduğu edebî dönem, akım, gelenek, topluluk vb. açısından değerlendirilmesi ve/veya şiirde görülen edebî, felsefi, estetik anlayışı; diğer metinler veya yazarlarla bağlantılarının/etkileşimlerinin belirlenmesi sağlanır.

c. Şiirin aynı, benzer veya farklı anlayıştaki şiirlerle karşılaştırılması sağlanır.

A.1.9. Şiiri yorumlar.

Şiirdeki açık ve örtük iletileri; şiirle ilgili tespitlerini, eleştirilerini, güncellemelerini ve beğenisini metne dayanarak/gerekçelendirerek kazanımlar çerçevesinde ifade etmesi sağlanır.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

2. SINAV

A.1.10. Şair ile şiir arasındaki ilişkiyi değerlendirir.

a. Bu kazanım ele alınırken şiirin, şairin hayatı ve görüşleriyle ilişkisi üzerinde durulur.

b. Şiirin şairin ünlü eserlerinden biri olması, şairin tanınmasına katkısı, şiirin edebiyat ve/veya toplum hayatındaki akisleri vb. hususlar üzerinde durulur (Örnekler: Necip Fazıl'ın "Kaldırımlar Şairi", "İstiklâl Marşı"nın millî marş, Mehmet Âkif'in ise bu vesileyle "millî şair" olarak anılması; *Vesilet'ün Necat*'ın mevlit türünün sembol eseri olup halk arasında bir geleneğe vesile olması). Bu hususların metne ve şaire göre farklılık göstereceği belirtilir.

A.1.11. Türün/biçimin ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

Türün/biçimin ve dönemin/akımın diğer önemli yazar ve eserleri 10, 11 ve 12. sınıf düzeylerinde ele alınacaktır.

A.1.12. Metinden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

A.1.13. Metinler arası karşılaştırmalar yapar.

2. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

EK 2

2. ÖYKÜLEYİCİ (ANLATMAYA BAĞLI) EDEBÎ METİNLER (Masal/Fabl, Destan, Mesnevi, Hikâye, Roman vb.)

A.2.1. Metinde geçen kelime ve kelime gruplarının anlamlarını tespit eder.

Öğrencilerin bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını metindeki bağlamından hareketle tahmin etmesi ve tahminini kaynaklardan yararlanarak kontrol etmesi sağlanır.

A.2.2. Metnin türünün ortaya çıkışı ve tarihsel dönem ile ilişkisini belirler.

Metin türlerinin ortaya çıkmasında sözlü ve yazılı kültürün, toplumsal değişimlerin ve etkileşimlerin, basın yayın organlarının etkisi üzerinde durulur.

A.2.3. Metnin tema ve konusunu belirler.

A.2.4. Metindeki çatışmaları belirler.

Metindeki temel çatışmayı/karşılaşmayı ve bu çatışma etrafında metinde yer alan veya metnin ima ettiği diğer çatışmaları/karşılaşmaları/karşıtlıkları belirlenmesi sağlanır.

A.2.5. Metnin olay örgüsünü belirler.

Öyküleyici metinlerde olayların birbirleriyle ilişkisi ve sıralanışı (kurgulanması) üzerinde durulur.

A.2.6. Metindeki şahıs kadrosunun özelliklerini belirler.

Öyküleyici metinlerde şahısların rol dağılımları, olay akışını etkileyen fiziksel, psikolojik ve ahlaki özellikleri, toplumsal statüleri, -varsa- tarihsel/gerçek kişilikleri veya bu kişiliklerle ilişkileri; tip veya karakter özelliği gösterip göstermedikleri vb. belirlenir.

A.2.7. Metindeki zaman ve mekânın özelliklerini belirler.

a. Öyküleyici metinlerde kahramanların ruh hâli ile zaman ve mekân arasındaki ilişki, olayların gelişiminde zaman ve mekânın işlevi vb. belirlenir.

b. Metnin kurgu zamanı ile -varsa- içeriğin bir tarihsel zamanla/dönemle ilişkisine değinilir. Örneğin romancı veya hikâyecinin olayları hangi zaman dilimleri içinde kurguladığı (günün bir saati, aylar, yıllar, geri dönüş ve ileri gidişler vb.) kurgu zamanını, olayların/konunun Sultan II. Abdülhamit döneminde geçmesi ise tarihsel zaman/dönem ilişkisini ortaya koyar.

A.2.8. Metinde anlatıcı ve bakış açısının işlevini belirler.

a. Öyküleyici metinlerde anlatıcının özellikleri ile hâkim, kahraman ve gözlemci bakış açılarından hangisinin kullanıldığı belirlenir.

b. Seçilen bakış açısının anlatımı nasıl etkilediğine dikkat çekilir. Anlatıcının yönlendirme yapıp yapmadığı, olayları yorumlayıp yorumlamadığı, yazarın düşünce veya kişiliğiyle örtüşen bir yansıtıcı olup olmadığı, taraflı davranıp davranmadığı gibi hususlar değerlendirilir.

c. Bir metinde birden fazla anlatıcı ve bakış açısı bulunabileceği, anlatıcının değişmesine göre bakış açısının da değişebileceği vurgulanır.

A.2.9. Metindeki anlatım biçimleri ve tekniklerinin işlevlerini belirler.

Öyküleyici metinlerde yararlanılan anlatım biçimleri (öyküleme, betimleme vb.) tespit edilir. Anlatım teknikleri ise (gösterme, tahkiye etme, özetleme, geriye dönüş, diyalog, iç konuşma, iç çözümleme, bilinç akışı, pastiş, parodi, ironi vb.) 9. sınıfta verilir. Anlatım tekniklerinin tespiti ilgili metinler üzerinde yapılır.

A.2.10. Metnin üslup özelliklerini belirler.

Metinde yazara özgü dil ve anlatım özellikleri belirlenir (Cümle yapıları, deyimler, kelime kadrosu, anlatım teknikleri, söz sanatları, akıcılık, nesnellik, öznellik, duygusallık, coşkunluk gibi hususlar dikkate alınır.).

A.2.11. Metinde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik ögeleri belirler.

a. Metinde, metnin yazıldığı dönemin gerçekliğini yansıtan unsurlara ve/veya metnin dönemin gerçekliğiyle ilişkisine değinilir.

b. Bazı metinlerde ise içeriğin/göstergelerin genel anlamda doğal, toplumsal veya bireysel gerçeklikle ilişkisi incelenir.

c. Bu hususlar değerler eğitimi çerçevesinde ele alınır.

A.2.12. Metinde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/anlayışlarının yansımalarını değerlendirir.

a. Bu kazanım 10, 11 ve 12. sınıf düzeylerinde ele alınacaktır.

b. Metnin; bağlı olduğu edebî dönem, akım, gelenek, topluluk açısından değerlendirilmesi ve/veya metinde görülen edebî, felsefi, estetik anlayışın; diğer metinler veya yazarlarla bağlantılarının/etkileşimlerinin belirlenmesi sağlanır.

c. Metnin aynı, benzer, farklı veya karşıt anlayıştaki metinlerle karşılaştırılması sağlanır.

A.2.13. Metni yorumlar.

Metindeki açık ve örtük iletileri; metinle ilgili tespitlerini, eleştirilerini, güncellemelerini ve beğenisini metne dayanarak/gerekçelendirerek ilgili kazanımlar çerçevesinde ifade etmesi sağlanır.

A.2.14. Yazar ile metin arasındaki ilişkiyi değerlendirir.

a. Metnin yazarın ünlü eserlerinden biri olması, yazarın tanınmasına katkısı, metnin edebiyat ve/veya toplum hayatındaki akisleri vb. hususlar üzerinde durulur. Bu hususların metne ve yazara göre farklılık göstereceği vurgulanır.

b. Yazarın diğer önemli eserlerinden bahsedilir. Metnin ve/veya yazarın aynı türdeki diğer metinlerinin -varsa- sinema ve tiyatroya yapılan uyarlamalarından ve bunun yankılarından/etkilerinden bahsedilebilir.

A.2.15. Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

Masal/fabl hariç türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazar ve eserleri 10, 11 ve 12. sınıf düzeylerinde ele alınacaktır.

A.2.16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

2. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

EK 5

B) YAZMA

B.1. Farklı türlerde metinler yazar.

a. "Ünite, Süre ve İçerikleri "tablosunda belirtilen türlerde yazma çalışmaları yaptırılır.

b. İşlenen metinden hareketle farklı türlerde yazma çalışmalarına da yer verilir.

B.2. Yazacağı metnin türüne göre konu, tema, ana düşünce, amaç ve hedef kitleyi belirler.

B.3. Yazma konusuyla ilgili hazırlık yapar.

a. Konuyla ilgili okuma ve araştırma yaptırılır.

b. Yazısında kullanacağı bilgi, gözlem, düşünce, duygu, izlenim ve deneyimleriyle ilgili notlar çıkarması ve görsel, işitsel dokümanlar bulması veya hazırlaması sağlanır.

c. Araştırma, kaynaklara ulaşma, Genel Ağ'ı doğru ve etkin kullanma, not alma ve özetleme teknikleri üzerinde durulur.

ç. Kaynak kullanma ve alıntı yapmanın hukuki ve etik boyutları belirtilir.

d. Konuyu sınırlamanın önemine değinilir.

B.4. Yazacağı metni planlar.

B.5. Metin türüne özgü yapı özelliklerine uygun yazar.

a. Metnin türüne göre birimlere, paragraflara, bölümlemelere, giriş-gelişme-sonuç/serim- düğüm-çözüm aşamalarına ve olay örgüsüne dikkat çekilir.

b. Başlığı belirlemesi ve gerekirse alt başlık/bölüm başlığı ve epigraf kullanması sağlanır.

c. Araştırmaya ve ispatlamaya dayalı metinlerde kaynak ve dipnot gösterme şekline karar vermesi sağlanır.

B.6. Metin türüne özgü dil ve anlatım özelliklerine uygun yazar.

a. Türle ilgili okuma kazanımlarında ifade edilen anlatım teknikleri, anlatım biçimleri/türleri ve düşünceyi geliştirme yollarından uygun olanlarını kullanması sağlanır.

b. Şiirde ahenk unsurlarını, imge ve söz sanatlarını kullanması sağlanır.

c. Metnin türüne göre terim, kavram, deyim, atasözü, ağız özellikleri kullanır.

B.7. İyi bir anlatımda bulunması gereken özelliklere dikkat ederek yazar.

İyi bir anlatımın açıklık, akıcılık, duruluk ve yalınlık gibi özellikler taşıması gerektiği hatırlatılır.

B.8. Farklı cümle yapılarını ve türlerini kullanır.

Bir yazıda basit, birleşik, sıralı, bağlı, eksiltili, devrik, kurallı cümle; isim cümlesi ve fiil cümlesi şeklinde farklı cümle yapıları/türlerinin kullanılmasının metne katkısı vurgulanır.

B.9. Görsel ve işitsel unsurları doğru ve etkili kullanır.

Metnin türüne göre resim, fotoğraf, grafik, çizim, veri tabloları, ses ve görüntü kayıtları vb. unsurları, metni tamamlayıcı ve/veya destekleyici unsurlar olarak kullanır.

B.10. Yazdığı metni gözden geçirir.

a. Dil bilgisi, yazım ve noktalama bakımından gözden geçirmesi sağlanır.

b. Açıklık, duruluk, akıcılık, yalınlık ve kelime tercihleri bakımından gözden geçirmesi sağlanır.

c. Birimler, paragraflar, bölümler, olay örgüsü/kurgu ve başlık gibi yapı ve şekil unsurları arasındaki anlam bağlantıları, tutarlılık, denge ve akış bakımından gözden geçirmesi sağlanır.

ç. Metnin içeriğini ve üslubunu/anlatımını tür özellikleri bakımından gözden geçirmesi sağlanır.

d. Yazısının okunaklılığını ve sayfa düzenini gözden geçirmesi sağlanır.

B.11. Ürettiği ve paylaştığı metinlerin sorumluluğunu üstlenir.

Üretilen ve paylaşılan metinlerin hukuki, ahlaki ve mesleki sorumluluğunun bilincinde hareket edilmesi gerektiği vurgulanır.

B.12. Yazdığı metni başkalarıyla paylaşır.

a. Yüksek sesle okuma, panoda sergileme; elektronik ortamlarda, kitap, dergi ve gazetelerde yayımlama, yarışmalara katılma gibi yollarla yazılan metinlerin paylaşılması sağlanır.

b. Eleştirilere açık olma, gerekirse metin çerçevesinde eleştirilerin cevaplanması sağlanır.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

2. SINAV

EK 6

C) SÖZLÜ İLETİŞİM

1. KONUŞMA

C.1.1. İletişim sürecini oluşturan ögeleri ve iletişimde dilin önemini belirler.

a. Bu kazanım sadece 9.sınıfta işlenecektir.

b. İletişimin tanımı ve ögeleri (gönderici, alıcı, ileti, kanal, geri bildirim, kod, bağlam) örneklerle açıklanır.

C.1.2. Konuşmanın konusunu, amacını, hedef kitlesini ve türünü belirler.

C.1.3. Konuyla ilgili gözlem, inceleme veya araştırma yapar.

C.1.4. Konuşma metnini planlar.

C.1.5. Konuşma planına uygun olarak konuşma kartları hazırlar.

C.1.6. Konuşmasında yararlanacağı görsel ve işitsel araçları hazırlar.

C.1.7. Konuşmasına uygun sunu hazırlar.

Yazılı, görsel ve işitsel unsurların, sunuda doğru ve işlevsel olarak kullanımının önemi ve nasıl gerçekleştirileceği açıklanır.

C.1.8. Konuşma provası yapar.

Konuşma öncesinde konuşma yapılacak yerin, kullanılacak araçların, konuşma içeriği ve süresinin kontrol edilmesinin önemi vurgulanır.

C.1.9. Boğumlama, vurgulama, tonlama ve duraklamaya dikkat ederek konuşur.

a. Konuşmacının sesleri ve heceleri birbirine karıştırmadan, yutmadan, tam ve doğru çıkarması, kelime ve cümle vurgusuna dikkat etmesi; ses tonunu amacına, ortama, içeriğe ve hedef kitleye uygun olarak ayarlaması gerektiği vurgulanır.

b. Konuşurken nefes almak için sözün anlamına uygun duraklamalar yapılmasının önemi belirtilir.

C.1.10. Konuşurken gereksiz ses ve kelimeler kullanmaktan kaçınır.

Konuşma sırasında “hım, eee, ııı” gibi sesleri veya “işte, hani, yani, şey, mesela, atıyorum” vb. kelimeleri gereksiz yere ve dinleyiciyi rahatsız edecek düzeyde kullanmaktan kaçınılması gerektiği vurgulanır.

C.1.11. Konuşmasında beden dilini doğru ve etkili biçimde kullanır.

Konuşmacının içeriğe ve hitap ettiği kitleye uygun jest ve mimikler kullanmasının, dinleyici ile göz teması kurmasının, heyecanını kontrol etmesinin, dış görünümünü ve kıyafetini konuşma yapacağı ortama göre ayarlamasının önemi vurgulanır.

C.1.12. Konuşmasına etkili bir başlangıç yapar.

Konuşmaya etkili bir başlangıç yapmak için içeriğe uygun soru sorma, şiir okuma; bir fıkra, hikâye, anı anlatma gibi tekniklere başvurulabileceği vurgulanır.

C.1.13. Konuşmasının içeriğini zenginleştirir.

Bir konuşmanın deyim, atasözü, vecize, terim, alıntı, kısa hikâye, anı, şiir, fıkra, söz sanatları, istatistiklerden yararlanma vb. unsurlarla zenginleştirilebileceği vurgulanır.

C.1.14. Konuşmasında önemli noktaları vurgulayan ve konuşmayı takip etmeyi kolaylaştıran ifadeler kullanır.

Konuşmacının önemli noktaları vurgulamak ve dinleyicilerin ilgisini canlı tutmak için çeşitli geçiş ifadelerini (bundan dolayı, özellikle, kısacası vb.) kullanabileceğine dikkat çekilir.

C.1.15. Konuşmasını etkili bir biçimde sonlandırır.

Konuşmanın genel iletisinin, konuşmanın sonunda da vurgulanmasının önemi açıklanır.

C.1.16. Konuşmasında süreyi verimli kullanır.

C.1.17. Konuşmasında teknolojik araçları etkili biçimde kullanır.

2. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

2. DİNLEME

C.2.1. Amacına uygun dinleme tekniklerini kullanır.

Not alarak dinleme, empati kurarak dinleme, seçici dinleme, eleştirel dinleme vb. tekniklerin kullanılabileceği vurgulanır.

C.2.2. Dinlediği konuşmanın konu ve ana düşüncesini tespit eder.

C.2.3. Dinlediği konuşmada konu akışını takip eder.

Dinlediği konuşmadaki temel kavramların ve ayrıntıların belirlenmesi sağlanır.

C.2.4. Dinlediği konuşmadaki açık ve örtük iletileri belirler.

C.2.5. Dinlediklerini özetler.

C.2.6. Dinlediklerini ön bilgileriyle karşılaştırır.

C.2.7. Dinlediği konuşmanın tutarlılığını sorgular.

Konuşma; konu akışındaki uyum, olaylar, bilgiler ve düşünceler arasındaki tutarlılık açısından değerlendirilir.

C.2.8. Dinlediği konuşmada öne sürülen düşüncelerin dayanaklarının geçerliliğini sorgular.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

2. SINAV

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. İl sınıf/alan zümreleri de verilen örnek senaryoları inceleyerek kendileri benzer tablolar hazırlayıp öğretmenlerin kullanımına sunacaklardır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğe benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Örnek senaryolardaki kazanımlar, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

2. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

Örnek Senaryo 1	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
1 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 1'deki 2. soru*
4 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 1'deki 1, 3, 4 ve 5. sorular*

TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

2. SINAV

Adı ve Soyadı: **Sınıfı:** **Numarası:**

SENARYO 1

Kazanım: A.2.13. Metni yorumlar.

1. KARDEŞLER
Kaç kardeştik bilmiyorum.
En küçükleri bendim ve henüz saymayı bilmiyordum.
Öğrendiğimde ise hepimiz dağılmıştık.

İçerik bakımından değerlendirildiğinde bu metinde "aile" **ile ilgili öne çıkan durumu yorumlayınız.**

Kazanım: A.2.16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

2. Tren yavaşladı.
İlerde bir istasyonda duracak galiba. Benim de kalbim duracak gibi oldu. Aniden kompartmana daldım.
Aceleyle bavulu, daktiloyu indirdim. Köylüler uyuyordu, çıktım.
Koridordan geçip vagonun iniş kapısına ulaşdım.
Tren gitti.
Ben ıssız istasyonda kaldım.
Bir kaç aceleci yolcu, uykulu gözlerle yanımdan geçip giden demiryolu işçileri…
Yağmur dinmiş. Sonbaharın çürüyen ot, yaprak kokusu... Kesik kesik köpek ulumaları... Yanıma bir karaltı yanaştı.

Bu parçadaki yazımı yanlış olan sözlerin altını çiziniz. Bu sözlerin doğru yazılışını aşağıya yazınız.

2. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

SENARYO 1

Kazanım: B.1. Farklı türde metin yazar.

B.5. Metin türüne özgü yapı özelliklerine uygun yazar.

B.6. Metin türüne özgü dil ve anlatım özelliklerine uygun yazar.

3. "Bilinç akışı" **tekniğini kullanarak modernist anlayışa uygun bir hikâye kesiti yazınız. Yazdığınız metin aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir.**

Ölçütler	Başarı Düzeyleri				Puan
	Başlangıç Düzeyinde (1)	Geliştirilmesi Gerekir (2)	Kabul Edilebilir (3)	Başarılı (4)	
Verilen Hikâye Anlayışına Uygunluk	Yazılan hikâye kesitinde, modernist hikâye anlayışının neredeyse hiçbir gerekliliği sağlanmamıştır.	Yazılan hikâye kesitinde, modernist hikâye anlayışının çoğu gerekliliği sağlanmamıştır.	Yazılan hikâye kesitinde, modernist hikâye anlayışının çoğu gerekliliği sağlanmıştır.	Yazılan hikâye kesitinde, modernist hikâye anlayışının tüm gerekliliklerı sağlanmıştır.	
Metnin Türüne Özgü Üslup Kullanma	Yazılan hikâye kesitinin neredeyse tümünde, verilen göreve uygun dil kullanımı sergilenmemiştir.	Yazılan hikâye kesitinin çok azında, verilen göreve uygun dil kullanımı sergilenmiştir.	Yazılan hikâye kesitinin çoğunda, verilen göreve uygun dil kullanımı sergilenmiştir.	Yazılan hikâye kesitinin tümünde, verilen göreve uygun dil kullanımı sergilenmiştir.	
Bilinç Akışı Tekniğinin Kullanılması	Yazılan hikâye kesitinin neredeyse tümünde, bilinç akışı tekniğinin kullanımı sergilenmemiştir.	Yazılan hikâye kesitinin çok azında, bilinç akışı tekniğinin kullanımı sergilenmiştir.	Yazılan hikâye kesitinin çoğunda, bilinç akışı tekniğinin kullanımı sergilenmiştir.	Yazılan hikâye kesitinin tümünde, bilinç akışı tekniğinin kullanımı sergilenmiştir.	
				Toplam Puan	

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

2. SINAV

SENARYO 1

Kazanım: A.1.8. Şiirde edebiyat, sanat ve fikir akımlarının/anlayışlarının yansımalarını değerlendirir.

4. Onlar ayet ayet sûre sûre yürüdüler
Sessiz bir kıyamet gibi yürüdüler.
Ömer de gün ışığında
Kılıcını kuşanarak
Yayını gererek bütün gerginliğiyle
Yiğitliğin en ulu formu gibi
Meydan okuyup meydanlarda
Çıkıp gitti

Bu dizelerin, içerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda Cumhuriyet Dönemi şiir anlayışlarından hangisine göre kaleme alındığını gerekçelerini belirterek açıklayınız.

Kazanım: A.1.13. Metinler arası karşılaştırmalar yapar.

5. I.

Ne güzel enseyi geçmemesi saçların,
Alnımızda bitmesi.
Tane tane olması kirpiklerin,
Tel tel olması kaşların.
Ne güzel insan yüzü,
Elmacık kemiği ve on parmak.
Ya dünyamız, bütün bu mevsimler,
Bulutlar, telli kavak
Ya İstanbul...

II.

Ne sabahı göreyim, ne sabah görüneyim;
Gündüzler size kalsın, verin karanlıkları!
Islak bir yorgan gibi, sımsıkı bürüneyim;
Örtün, üstüme örtün, serin karanlıkları.

Numaralanmış şiirleri Cumhuriyet Dönemi şiir anlayışları açısından karşılaştırarak tespitlerinizi yazınız.

2. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

Örnek Senaryo 2	
Soru Sayısı	**Ölçülen Bilişsel Düzey**
5 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 2'deki 1, 2, 3, 5 ve 6. sorular*
2 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular *Senaryo 2'deki 4 ve 7. sorular*

TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

2. SINAV

Adı ve Soyadı: **Sınıfı:** **Numarası:**

SENARYO 2

Kazanım: A.2.11. Metinde millî, manevi ve evrensel değerler ile sosyal, siyasi, tarihî ve mitolojik ögeleri belirler.

1. Ustalık gibi çıraklık da kayboluyor. Tıpkı sefer tasına benziyor, bereket dualarına. Hâlbuki ben babamın biricik oğlu olmuştum. Yine de çırak olmuştum. Yorgancılık fena meslek değildi. Başını önüne eğmesene, eğme dedim kamburun çıkar. Güler Öğretmen başımı okşardı, arkadaşlarıma örnek olsun diye, yaptığım ödevleri, çizdiğim resimleri gösterirdi.

Bu parçada geçen sosyal ve kültürel ögelerimizden üçünü yazınız.

Kazanım: A.2.15. Türün ve dönemin/akımın diğer önemli yazarlarını ve eserlerini sıralar.

2. Aşağıdaki eserlerin yazarlarını karşılarına yazınız.

Sancho'nun Sabah Yürüyüşü: ……

Uzun Hikâye : ……

Kazanım: A.2.16. Metinlerden hareketle dil bilgisi çalışmaları yapar.

3. Tren gitti.
Ben ıssız istasyonda kaldım.
Bir kaç aceleci yolcu, uykulu gözlerle yanımdan geçip giden demir yolu işçileri…
Yağmur dinmiş. Son baharın çürüyen ot, yaprak kokusu… Kesik kesik köpek ulumaları… Yanıma bir karaltı yanaştı.

Bu parçadaki yazımı yanlış olan sözlerin altını çiziniz. Bu sözlerin doğru yazılışını aşağıya yazınız.

2. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

SENARYO 2

Kazanım: B.1. Farklı türde metin yazar.

B.5. Metin türüne özgü yapı özelliklerine uygun yazar.

B.6. Metin türüne özgü dil ve anlatım özelliklerine uygun yazar.

4. "Bilinç akışı" **tekniğini kullanarak modernist anlayışa uygun bir hikâye kesiti yazınız. Yazdığınız metin aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilecektir.**

Ölçütler	Başarı Düzeyleri				Puan
	Başlangıç Düzeyinde (1)	Geliştirilmesi Gerekir (2)	Kabul Edilebilir (3)	Başarılı (4)	
Verilen Hikâye Anlayışına Uygunluk	Yazılan hikâye kesitinde, modernist hikâye anlayışının neredeyse hiçbir gerekliliği sağlanmamıştır.	Yazılan hikâye kesitinde, modernist hikâye anlayışının çoğu gerekliliği sağlanmamıştır.	Yazılan hikâye kesitinde, modernist hikâye anlayışının çoğu gerekliliği sağlanmıştır.	Yazılan hikâye kesitinde, modernist hikâye anlayışının tüm gerekli-likleri sağlanmıştır.	
Metnin Türüne Özgü Üslup Kullanma	Yazılan hikâye kesitinin neredeyse tümünde, verilen göreve uygun dil kullanımı sergilenmemiştir.	Yazılan hikâye kesitinin çok azında, verilen göreve uygun dil kullanımı sergilenmiştir.	Yazılan hikâye kesitinin çoğunda, verilen göreve uygun dil kullanımı sergilenmiştir.	Yazılan hikâye kesitinin tümünde, verilen göreve uygun dil kullanımı sergilenmiştir.	
Bilinç Akışı Tekniğinin Kullanılması	Yazılan hikâye kesitinin neredeyse tümünde, bilinç akışı tekniğinin kullanımı sergilenmemiştir.	Yazılan hikâye kesitinin çok azında, bilinç akışı tekniğinin kullanımı sergilenmiştir.	Yazılan hikâye kesitinin çoğunda, bilinç akışı tekniğinin kullanımı sergilenmiştir.	Yazılan hikâye kesitinin tümünde, bilinç akışı tekniğinin kullanımı sergilenmiştir.	
				Toplam Puan	

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

2. SINAV

SENARYO 2

Kazanım: A.1.2. Şiirin temasını belirler.

5. Sokaktayım, kimsesiz bir sokak ortasında;
Yürüyorum, arkama bakmadan yürüyorum.
Yolumun karanlığa saplanan noktasında,
Sanki beni bekleyen bir hayal görüyorum.

Kara gökler kül rengi bulutlarla kapanık;
Evlerin bacasını kolluyor yıldırımlar.
İn cin uykuda, yalnız iki yoldaş uyanık;
Biri benim, biri de serseri kaldırımlar…

Bu dizelerde işlenen temayı yazınız.

Kazanım: A.1.3. Şiirde ahengi sağlayan özellikleri/unsurları belirler.

6. Zamanla nasıl değişiyor insan!
Hangi resmime baksam ben değilim.
Nerde o günler, o şevk, o heyecan?
Bu güler yüzlü adam ben değilim;
Yalandır kaygısız olduğum yalan.

Bu dizelerde kullanılan ahenk unsurlarından (ölçü, kafiye, redif, nakarat; ses, kelime ve kelime grubu tekrarı, ses akışı vb.) ikisini belirleyerek açıklayınız.

2. SINAV

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 12

SENARYO 2

Kazanım: A.1.5. Şiirdeki mazmun, imge ve edebî sanatları belirleyerek bunların anlama katkısını değerlendirir.

7. ben sana mecburum bilemezsin
adını mıh gibi aklımda tutuyorum
büyüdükçe büyüyor gözlerin
ben sana mecburum bilemezsin
içimi seninle ısıtıyorum

Bu dizelerde öne çıkan edebî sanatı belirleyerek bu sanatın anlama katkısını değerlendiriniz.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

12. Sınıf Türk Dili ve Edebiyatı · 2023-2024 · 1. dönem 2. yazılı

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net